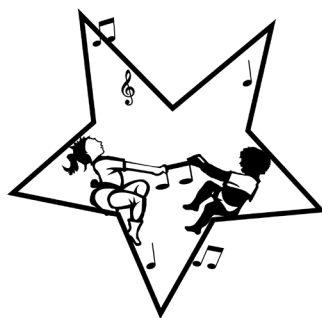

PÆDAGOGISK LÆREPLAN

Daginstitutionen Nordstjernen

2020

NORDSTJERNEN
et musikunivers

Indledning

Alle dagtilbud i Danmark skal udarbejde en pædagogisk læreplan, der beskriver, hvordan det enkelte dagtilbud lever op til Dagtilbudslovens formålsbestemmelser. Af Dagtilbudslovens §7 fremgår det blandt andet, at dagtilbuddet i samarbejde med forældrene skal:

- ✓ fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- ✓ give børn omsorg og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.
- ✓ give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati.
- ✓ bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

I Daginstitutionen Nordstjernen arbejder vi aktivt for at sikre, at ALLE børn i Nordstjernen får maksimalt udbytte af de rammer og det pædagogiske indhold, som vi stiller til rådighed for både børn og forældre.

God læselyst!

INDHOLD

DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN I NORDSTJERNEN	3
DAGINSTITUTIONEN NORDSTJERNEN	4
PÆDAGOGISK FUNDAMENT	4
PÆDAGOGISKE VÆRDIER	5
BØRNEESYN OG -PERSPEKTIV	6
LÆRING	6
LEG	7
PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØER.....	8
<i>Det fysiske børnemiljø.....</i>	<i>8</i>
<i>Det æstetiske børnemiljø.....</i>	<i>8</i>
<i>Det psykiske børnemiljø.....</i>	<i>8</i>
BØRNEFÆLLESSKABER.....	9
BØRN I UDSATTE POSITIONER	9
DE SEKS LÆREPLANSTEMAER.....	10
<i>Alsidig, personlig udvikling.....</i>	<i>11</i>
<i>Social udvikling.....</i>	<i>12</i>
<i>Kommunikation og sprog.....</i>	<i>12</i>
<i>Krop, sanser og bevægelse.....</i>	<i>12</i>
<i>Natur, udeliv og science.....</i>	<i>13</i>
<i>Kultur, æstetik og fællesskab.....</i>	<i>13</i>
PÆDAGOGISK PRAKSIS	13
<i>modtagelse og afhentning.....</i>	<i>13</i>
<i>Måltidet.....</i>	<i>14</i>
<i>Sovetid.....</i>	<i>15</i>
<i>Toiletbesøg.....</i>	<i>15</i>
<i>Aktiviteter i huset.....</i>	<i>16</i>
<i>legepladsen.....</i>	<i>17</i>
<i>Aktiviteter i lokalområdet.....</i>	<i>17</i>
<i>Aktivitetsovergange.....</i>	<i>18</i>
<i>Tid i aftenstjernen.....</i>	<i>18</i>
KVALITETSUDVIKLING OG -SIKRING.....	19
FORÆLDRESAMARBEJDE.....	19
SAMMENHÆNG I OVERGANGE	19
EVALUERING OG DOKUMENTATION.....	22

DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN I NORDSTJERNEN

Den pædagogiske læreplan i Nordstjernen udgør rammen for institutionens arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den pædagogiske læreplan i Nordstjernen er et dokument til gavn for både institutionens ledelse, institutionens børn og voksne, institutionens forældre og omverdenen.

Institutionens ledelse

Den pædagogiske læreplan er et ledelsesværktøj, hvormed ledelsen søger at sikre, at det pædagogiske personale udøver en kvalificeret pædagogisk praksis.

Institutionens børn og voksne

Den pædagogiske læreplan er en pædagogisk ledestjerne, som bidrager til, at de voksne i institutionen både alene og i fællesskab yder den bedst mulige pædagogiske indsats overfor børnene.

Institutionens forældre

Den pædagogiske læreplan er et oplysningsdokument, som kommer i anvendelse gennem institutionens samarbejde med forældrene. Desuden bidrager dokumentet til at oplyse forældrene om institutionens pædagogiske målsætninger og praksisser.

Institutionens omverden

Den pædagogiske læreplan er et informationsdokument, som fortæller omverdenen, hvem vi er, og hvad vi står for.

I og med at vi i Nordstjernen ønsker, at vores pædagogiske læreplan ikke kun skal være et dokument målrettet det pædagogiske personale i institutionen, men også institutionens forældre og vores omverden, præsenteres læreplanen så vidt muligt i et lægmandssprog og med grafiske illustrationer for herved at gøre læreplanen forståelig for samtlige af vores målgrupper.

Den pædagogiske læreplan i Nordstjernen er opdelt i tre dele: Pædagogisk fundament, pædagogisk praksis samt kvalitetsudvikling og -sikring

- Her beskrives Nordstjernens pædagogiske grundsyn, som bl.a. handler om vores syn på barnet, hvordan barnet lærer, og hvilke pædagogiske principper vi anvender for at understøtte barnets læring bedst muligt.

Pædagogisk fundament

- Her beskrives de seks læreplanstemaer samt hvordan vi i praksis sikrer, at temaerne og vores pædagogiske fundament spiller sammen.

Pædagogisk praksis

- Her beskrives, hvordan vi gennem videndeling, tværfagligt samarbejde, forældresamarbejde og evaluering sikrer kvalitet i vores pædagogiske praksis.

kvalitetsudvikling og -sikring

DAGINSTITUTIONEN NORDSTJERNEN

Daginstitutionen Nordstjernen er en integreret daginstitution med 5 vuggestuegrupper, 1 børnehavegruppe og ca. 30 medarbejdere fordelt på leder, souschef, administrativ medarbejder, ressourcepædagoger, pædagoger, pædagogiske assistenter, pædagogmedhjælpere, køkkenpersonale og pedel. Hele vores personalegruppe har en høj grad af faglighed, bred erfaring og stor interesse for kerneopgaven.

I Nordstjernen har vi udvidet åbningstid til kl. 21.00 for de børn, hvis forældre har et arbejdsmæssigt behov for, at barnet er i institutionen. Denne funktion kalder vi vores Aftenstjerne.

Vi har en fantastisk heterogen børnegruppe af både dansk og anden etnisk herkomst, som vi arbejder med inkluderende i institutionens forskellige fællesskaber. Vi har desuden en interesseret og aktiv forældregruppe og -bestyrelse, og vi har en høj trivsel blandt børn og voksne og stor tilfredshed i forældregruppen.

Daginstitutionen Nordstjernen er et dejligt hus med gode rammer – både ude og inde – hvor vi arbejder målrettet med at skabe de bedste læringsmiljøer for børnene.

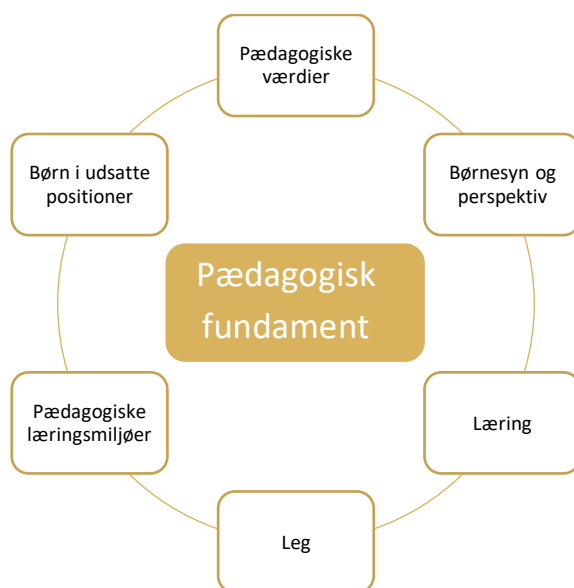
Vi er på nuværende tidspunkt i gang med en spændende proces med sigte på at blive en institution med en musikprofil. Det betyder, at musikken allerede nu og på sigt bliver en endnu større del af vores pædagogiske hverdag. Eksempelvis bliver hvert enkelt barn ugentligt tilbudt musikalsk undervisning af professionelle musiklærere, ligesom børnehavebørnene vil modtage balletundervisning.

Institutionens beliggenhed er i nærheden af både by og natur, og vi har egen bus til rådighed, således at børnene stifter bekendtskab med både nær- og fjernmiljøet.

PÆDAGOGISK FUNDAMENT

Nordstjernens pædagogiske fundament – det vil sige det grundlag, som er rammesættende for vores pædagogiske praksis – bygger på Nordstjernens overordnede formål om at fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge pædagogiske læringsmiljøer.

Det pædagogiske fundament i Nordstjernen indeholder følgende elementer:

Nedenfor udfoldes de enkelte elementer med henblik på at udfolde det grundlag, som er rammesættende for vores pædagogiske praksis.

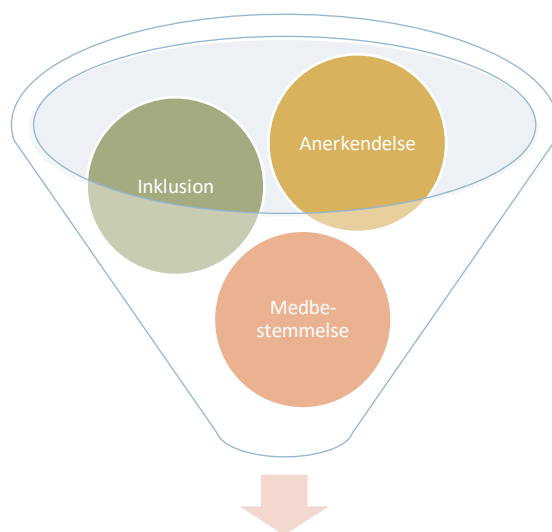
PÆDAGOGISKE VÆRDIER

I Kolding Kommune er følgende pædagogiske værdier gældende:

1. En anerkendende og omsorgsfuld tilgang.
2. Fokus på børns relationer og venskaber.
3. En inkluderende tilgang.
4. Fokus på barnets kompetencer og ressourcer.
5. Legen er barnets dominerende virksomhed.
6. Et børnemiljø, der fremmer læring og trivsel.
7. Design.
8. Reflekterende og undersøgende professionelle.
9. Engagerede voksne, der kan, vil og tør.
10. Forældre som aktive samarbejdspartnere.

En pædagogisk værdi kan forstås som den base, hvorfra vores pædagogiske handlinger udspringer. En pædagogisk værdi er således retningsgivende for, hvordan vi handler i praksis.

Udover overstående værdier, har vi i Nordstjernen 3 institutionelle værdier, som kendetegner vores praksisafsæt:

Afsæt for vore pædagogiske praksis

Inklusion betyder, at vi anser barnets deltagelse i fællesskaber som en forudsætning for barnets udvikling, læring og dannelse, og at vi søger at tilrettelægge praksis således, at barnets positive deltagelse understøttes og fremmes.

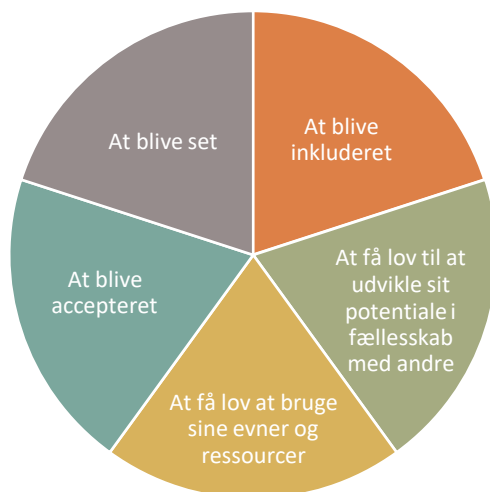
Anerkendelse betyder, at vi mener at anerkendende og imødekommende voksne, styrker barnets trivsel og hermed barnets lyst til at lære og involvere sig i sine omgivelser.

Medbestemmelse betyder, at vi anser demokrati som en grundsten i vores samfund. Således søger vi i praksis at inddrage børnene for herigennem at fremme et demokratisk sindelag hos dem.

BØRNEESYN OG -PERSPEKTIV

I Nordstjernen mener vi, det at være barn har en værdi i sig selv. Vi anser barnet som et **unik og ligeværdigt** menneske, som har krav på at bliver respekteret og hørt. Vi opfatter endvidere barnet som **kompetent** med **iboende ressourcer**.

Forskning viser os, at barnet har 5 grundlæggende behov:

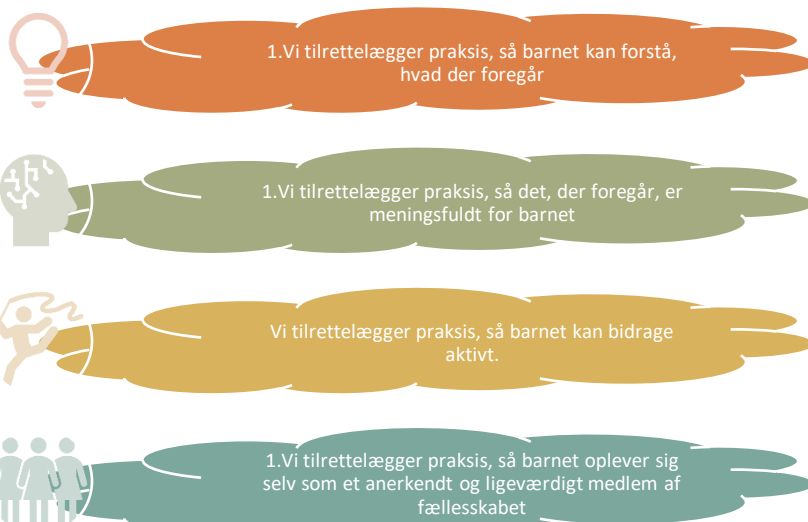

Disse behov anskueliggør på bedste vis *både* det syn, som vi i Nordstjernen anlægger på barnet, *og* hvad vi i vores pædagogiske praksis søger at imødekomme hos barnet.

LÆRING

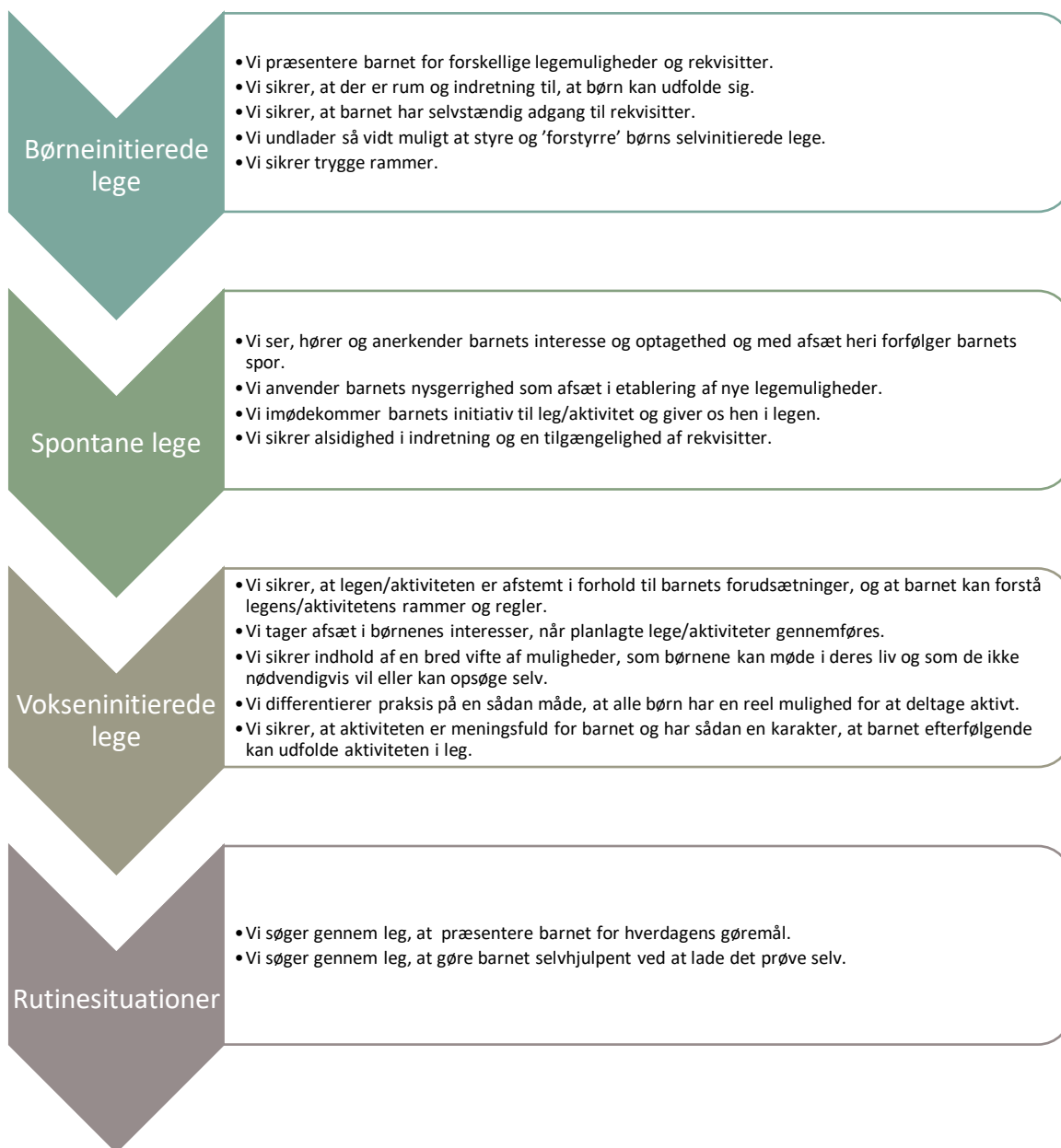
Forskning viser os, at barnets læring finder sted i en vekselvirkning med omgivelserne, hvor barnets eksisterende viden og erfaringer er afsæt for barnets læring. Desuden at barnets medbestemmelse er fremmede for barnets læring.

En sådan læringsforståelse stiller en række krav til praksis – krav som vi i Nordstjernen søger at imødekomme gennem vores værdier – Inklusion, anerkendelse og medbestemmelse. Med henblik på skabe de bedst mulige læringsbetingelser for barnet er følgende retningslinjer gældende for den pædagogiske praksis:

Barnet lærer gennem leg; det får kendskab til sin omverden, det får nye erfaringer og dermed nye erkendelser og nye handlemuligheder. Legen er således en meget vigtig del af barnets dagligdag i institutionen.

I Nordstjernen skelner vi mellem 4 forskellige legesituationer/legeformer: Lege initieret af børn, spontane lege, lege/aktiviteter initieret af voksne og rutinesituationer. Disse situationer/former søger vi i Nordstjernen bl.a. at understøtte på følgende måde:

Barnet leger naturligt som en del af dets udvikling. Først leger det alene, så leger det ved siden af andre og til sidst leger det sammen med andre. At lege sammen med andre kræver legekompetencer, og et barn kan have svage legekompetencer. I et sådant tilfælde leger vi med barnet for herved at fremme både barnets legekompetencer og status i forhold til de andre børn. Vi søger desuden at fremme en fleksibilitet i roller og positioner, så alle børn har mulighed for deltagelse og indflydelse i legen.

PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØER

I Nordstjernen findes et alsidigt læringsmiljø både ude og inde, og overvejelser omkring børnemiljøet indgår som en naturlig del, når vi planlægger aktiviteter, og når vi tilrettelægger hverdagens gøremål.

DET FYSISKE BØRNEMILJØ

Vi understøtter et godt fysisk børnemiljø ved at indrette stuer og fællesarealer på en måde, som gør det muligt for børnene at bevæge sig og lege på mange forskellige måder. Vi søger desuden at tilbyde et inspirerende fysisk miljø, med et bredt og overskueligt udvalg af rekvisitter, som både kan understøtte og udvikle en alsidighed i legen.

Vores legeplads er kendetegnet ved et udfordrende og varieret læringsrum, hvor der gives mulighed for et væld af fysiske aktiviteter. Ligeledes har vi et indendørs motorikrum/balletrum, hvor barnet kan udfordres fysisk og motorisk i trykke rammer.

I kraft af vores musikprofil, har vi et musikrum under. Rummet indeholder en bred vifte af musikinstrumenter og rekvisitter således at alsidigheden i musikken kan komme til udtryk.

Vi har et sprogrum, hvor der er mulighed for at arbejde med barnets sproglige udvikling. Rummet indeholder rekvisitter som understøtter det pædagogiske arbejde med barnets sprog.

I vores indretning både ude og inde har vi fokus på at skabe rum for nærvær og fordybelse. Det betyder, at vi indbyder til leg i mindre grupper, ligesom vi skaber ”rum i rummet” – fx ved hjælp af flytbare skillevægge.

DET ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Med henblik på at give barnet positive og udfordrende sanseoplevelser, søger vi at skabe stimulerende rammer. Vi arbejder fx med udsmykning af rummene, hvor børnenes kreative bidrag spiller en central rolle. Vi sikrer en alsidig og stimulerende indretning med mulighed for at udfordre børnenes sanser. Og vi skaber mulighed for, at børnene kan påvirke de fysiske rammer, hvorved der kan opstå både overraskende og nyskabende elementer.

Også i de pædagogiske aktiviteter arbejder vi med at skabe et stærkt æstetisk børnemiljø. Vi arbejder fx med forskellige kunstneriske udtryk, hvor vi i høj grad har fokus på det musiske udtryk, ligesom vi søger at skabe aktiviteter, hvor børnenes fantasi og nysgerrighed er i centrum.

DET PSYKISKE BØRNEMILJØ

Med afsæt i vores tre kerneværdier og med henvisning til barnets fem grundlæggende behov, søger vi at skabe et børnemiljø, hvor barnet føler sig værdsat, og hvor barnet betragtes som ligeværdigt. Det betyder, at vi både verbalt og nonverbalt møder barnet med anerkendelse, og hvor afsættet for mødet mellem barn og voksen er barnets perspektiv. Med denne tilgang til barnet søger vi at skabe et trygt og tillidsfuldt læringsmiljø.

Hvordan barnets trives – både med sig selv, de andre børn og med de voksne – er af afgørende betydning for barnets psykiske tilstand og således afgørende for barnets mentale udvikling. I Nordstjernen arbejder vi målrettet med det enkelte barns trivsel; herunder mulighed for at føle sig respekteret, at føle sig hørt samt mulighed for at knytte venskaber.

BØRNEFÆLLESSKABER

I Nordstjernen vægter vi børnefællesskabet højt, hvilket afspejler sig i både vores værdier (Inklusion), i vores børnesyn og i vores læringsforståelse. Vi anser det derfor som vigtigt, at institutionens pædagogiske læringsmiljøer er fremmende for vedligeholdelse af eksisterende børnefællesskaber og for etablering af nye.

I Nordstjernen skelner vi mellem 2 former for børnefællesskaber: De strukturerede fællesskaber som sammensættes af voksne og de ikke-strukturerede fællesskaber som sammensættes af børn selv. Begge fællesskaber er vigtige læringsarenaer, og det er de voksnes ansvar at sikre kvalitet i disse. Dette gøres bl.a. på følgende måde:

Strukturerede børnefællesskaber

Vi etablerer både homogene og heterogene børnefællesskaber - alt afhængig af pædagogisk formål.

Vi søger, at barnets evner og ressourcer kommer i spil.

Vi søger en børnesammensætning kendetegnet ved trykthed og tillidsfuldhed.

Ikke-strukturerede børnefællesskaber

Vi er opmærksomme på legens potentiale og understøtter ved behov.

Vi er opmærksomme på eventuelle konflikter og søger at løse disse i samarbejde med børnene.

Vi er opmærksomme på børn uden for fællesskabet og søger at identificere børnefællesskaber, hvor barnet kan indgå eller at skabe et fællesskab, der tiltrækker andre børn.

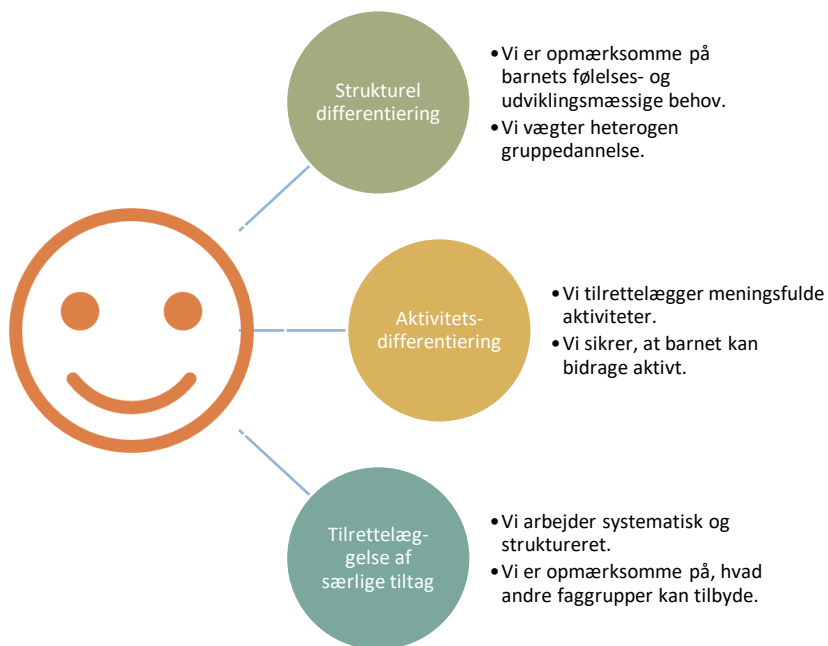
BØRN I UDSATTE POSITIONER

Med inklusion som kerneværdi har vi et eksplicit fokus på børn i udsatte positioner. Vi mener med begrebet "børn i udsatte positioner", at det ikke er selve barnet, der er udsat, men den position som barnet befinder sig i. Det betyder således også, at vi for det første fokuserer på den kontekst, som barnet befinder sig i, og for det andet fokuserer på barnets potentialer og ressourcer frem for barnets fejl og mangler.

Vi arbejder fokuseret med praksisdifferentiering for herved at skabe mulighed for, at ALLE børn kan deltage i institutionens fællesskaber, aktiviteter og daglige gøremål. I Nordstjernen skelner vi mellem to former for praksisdifferentiering: Strukturel differentiering og aktivitetsdifferentiering. Strukturel differentiering handler om, at vi søger at etablere fællesskaber, hvor barnet i den udsatte position har mulighed for at erhverve udviklingsmæssige kompetencer. Aktivitetsdifferentiering handler om, at vi tilrettelægger praksis således, at barnet har en reel mulighed for at bidrage til det, der finder sted.

Endelig kan det vise sig nødvendigt at iværksætte særlige tiltag omkring barnet. Det være sig fx udarbejdelse af handleplaner eller tilrettelæggelse af særlige pædagogiske aktiviteter. I Nordstjernen arbejder vi tæt sammen med andre fagprofessioner; fx sundhedsplejerske, psykolog, fysioterapeut, tale- hørekonsulent og socialrådgiver. Disse fagprofessioner involveres i det omfang, det skønnes nødvendigt.

Nedenfor skitseres de tre overordnede elementer, som tilsammen skal sikre barnets optimale trivsels-, udviklings- og læringsbetingelser:

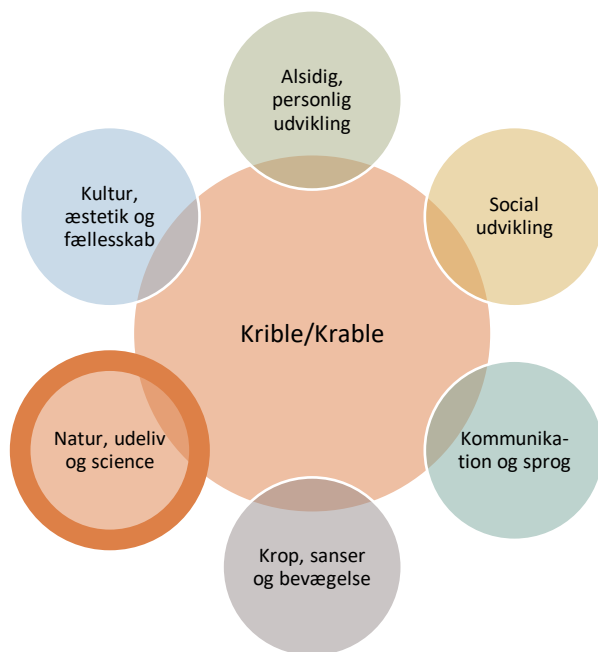
DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

Ifølge Dagtilbudsloven er dagtilbuddet forpligtet til at arbejde med seks læreplanstemaer, der hver for sig og tilsammen bidrager til at fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Disse temaer er: 1) Alsidig personlig udvikling, 2) Social udvikling, 3) Kommunikation og sprog, 4) Krop, sanser og bevægelse, 5) Natur, udeliv og science og 6) Kultur, æstetik og fællesskab.

Til hvert tema er knyttet to pædagogiske målsætninger, som dagtilbuddet gennem sin pædagogiske praksis skal imødekomme. Nedenfor præsenteres først de seks temaer og de dertil hørende pædagogiske målsætninger. Herefter beskrives den pædagogiske praksis i Nordstjernen gennem en række dagligdagssituationer med henblik på at vise, hvordan vi i praksis imødekommer arbejdet med de seks temaer. Hver tematisk beskrivelse afsluttes med en illustration af, hvilke læreplanstemaer der særligt er i spil i den pågældende praksis. Strukturen kan skitseres således:

Ud over at vi i vores daglige pædagogiske praksis integrerer arbejdet med de seks læreplanstemaer som en samlet enhed, arbejder vi også selvstændigt med temaerne. Et eksempel herpå kan være en planlagt pædagogisk aktivitet, som forløber over en uge, og hvor temaet er "Krible/Krable". Her vil vi have et eksplicit fokus på læreplanstemaet "Natur, udeliv og science", idet de pædagogiske delaktiviteter er centreret omkring dyreliv, ligesom mange af aktiviteterne vil foregå i naturen. Imidlertid vil de øvrige læreplanstemaer naturligt komme i spil: Aktiviteterne foregår i fællesskab med andre, aktiviteterne er sprogligt orienteret, der udforskes og eksperimenteres, og aktiviteterne bidrager til at fremme børnenes kreativitet og nysgerrighed. En fokuseret læreplansaktivitet med afsæt i temaet "Krible/Krable" kan skitseres således:

ALSIDIG, PERSONLIG UDVIKLING

Alsidig personlig udvikling handler om, at det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte og udvide barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder, så barnet kan og tør tage initiativ til at skabe de muligheder for livsudfoldelse, det ønsker sig i de fællesskaber, det indgår i.

De tematiske målsætninger er følgende:

- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social- og kulturel baggrund.
- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn, og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

SOCIAL UDVIKLING

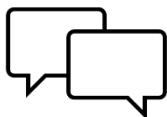
Social udvikling handler om, at det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at barnet udvikler sociale kompetencer og handlemuligheder, der sætter det i stand til at deltage i sociale fællesskaber. Læringsmiljøet skal således bidrage til, at barnet udvikler empati og får forståelse for forskelligheder samt opbygger relationer til andre børn og voksne.

De tematiske målsætninger er følgende:

- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

KOMMUNIKATION OG SPROG

Kommunikation og sprog handler om, at det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte og udvikle barnets kommunikative og sproglige kompetencer og interaktioner med andre børn og voksne.

De tematiske målsætninger er følgende:

- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Krop, sanser og bevægelse handler om, at det pædagogiske læringsmiljø skal bidrage til, at barnet udvikler kropslige kompetencer og lyst til kropslig udfoldelse. Således skal dagtilbuddet sikre, at barnet får mange forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber.

De tematiske målsætninger er følgende:

- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

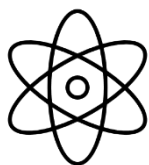
Natur, udeliv og science handler om, at det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at barnet oplevet naturen som et rum, hvor barnet kan eksperimentere og gøre sig erfaringer med naturen som fænomen og i forhold til bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

De tematiske målsætninger er følgende:

- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Kultur æstetik og fællesskab handler om, at det pædagogiske læringsmiljø skal sikre, at barnet får mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå dets omverden. Gennem læringsmiljøet skal barnet have æstetiske oplevelser og møde skabende praksis. Læringsmiljøet skal understøtte barnet i at eksperimentere med en bred vifte af kunstarter og udtryk. Og Læringsmiljøet skal sikre, at alle børn får erfaringer, der kan forankre værdier, og som kan fungere som rettesnor for at orientere sig og handle på en hensynsfuld, demokratisk og respektfuld måde.

De tematiske målsætninger er følgende:

- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- ✓ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

PÆDAGOGISK PRAKSIS

Nedenfor beskrives Nordstjernens pædagogiske praksis med afsæt i en dagligdagskontekst. Beskrivelserne er generelle, hvilket betyder, at praksis kan ændre sig alt afhængig af den specifikke situation. Vi opfatter forandringsparathed og fleksibilitet som både en nødvendighed og en kvalitet, idet er statisk praksis ikke ville kunne favne vores tre kerneværdier: Inklusion, anerkendelse og demokrati.

MODTAGELSE OG AFHENTNING

Både børn og forældre mødes med glæde og smil, når de ankommer til institutionen. Da vi er en flersproget institution, gør vi os ekstra umage for, at ALLE børn og forældre føler sig set og hørt; fx ved hjælp af kropssprog og mimik. Vi er opmærksomme på, hvordan det enkelte barn og forældre har det den pågældende morgen. Fx kan information om, hvordan nat og morgen har forløbet i hjemmet hjælpe os til at forstå barnets ageren og hvad der evt. skal til, for at få en god start på dagen.

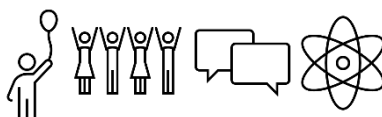
Vi hjælper barnet med at sige farvel til mor og far. Nogle har brug for at komme op til en voksen og blive trøstet, andre har brug for, at vi snakker lidt om, at far/mor skal afsted. I denne situation agerer vi anerkendende og sætter ord på barnets følelser, hvad enten der er tale om glæde eller tristhed. Vi følger barnets initiativ, opfylder behovet omkring nærhed og tryk og opbygger positive barn/voksenrelationer.

Vi hjælper også mor og far med at få sagt farvel til barnet. Vi taler med dem om vigtigheden af, at de udstråler, at de er trygge ved at aflevere barnet til os, og at det er i orden, at barnet bliver lidt ked af det i situationen. Og vi fortæller dem, hvad vi gør for at trøste barnet, når mor og far er gået.

Hvis et barn er særligt sårbart i forhold til at blive afleveret i institutionen, kan vi indgå særskilte aftaler om, hvordan afleveringen skal finde sted.

Når barnet hentes i institutionen, giver vi os tid til at være nærværende i mødet med forældrene, og vi fokuserer på den gode fortælling om barnets dag. Vi informerer om barnets generelle trivsel i løbet af dagen, herunder hvordan barnet har leget, spist og sovet. Hvis barnet har haft udfordringer i løbet af dagen, fortæller vi også om dette – men altid med fokus på en anerkendende og løsningsorienteret tilgang. Vi er lyttende og imødekommende med henblik på at skabe en positiv og tillidsfuld relation til forældrene. En sådan relation er fremmede for et godt og konstruktivt forældresamarbejde – et samarbejde, som har stor betydning for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Læreplanstemaer, der særligt er i spil:

MÅLTIDET

Ved måltidet har børn og voksen faste pladser, og vi spiser i mindre grupper. Herved skabes genkendelighed og tryk, ligesom der skabes relationer børnene imellem.

Ved bordet sidder både de børn, der kan spise selv og de, der har brug for hjælp. Dette giver de små børn mulighed for at spejle sig i de større børn. De større børn får mulighed for at øve sig i at være selvhjulpne og eventuelt hjælpe de mindre børn. Således er måltidet en vigtig arena for udvikling af sociale kompetencer, herunder udvisning af omsorg.

De ældste børn skiftes til at være "dagens hjælper". Fx hjælper barnet med at hente rullevoغن med mad ind på stuen og køre den ud igen, når vi er færdige med at spise. På selve stuen hjælper barnet med at dække bord. "Dagens hjælper" siger værsgo, og måltidet er nu i gang.

Vi opfordrer børnene til at bruge bestik og til at smage på alt maden. Vi lader dem dufte til maden og sanse med fingrene. Den voksne har ansvaret for en hyggelige stemning ved bordet, og at der foregår en dialog ved bordet, hvor alle har mulighed for at være deltagende.

Når maden øses op første gang af den voksne, venter vi med at spise til alle har fået. De efterfølgende gange får de ældste børn selv lov til at øse op, og når de er færdige med at spise, rydder børnene op efter sig selv. Herved opbygges den gode selvfølelse hos barnet og der skabes en tro på at "jeg kan", og "jeg er betydningsfuld for fællesskabet".

Maden tilberedes efter fødevarerstyrelsens vejledninger, og børnene er således dækket ind i forhold til anbefalede kostråd. Menuen er varieret, og der tages hensyn til fx allergikere og trosretninger. Forældrene informeres om dagens menu via opslag og gennem Nemintra.

Læreplanstemaer, der særligt er i spil:

SOVETID

Det er vigtigt for barnet, at det er udhvilet – et træt barn er hverken udviklings- eller læringsparat, ligesom mangel på søvn påvirker barnets trivsel i en negativ retning.

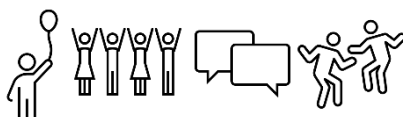
Børn har individuelle behov og rutiner i forbindelse med søvn og putning, hvilket vi imødekommer ved, at de puttes på forskellige tidspunkter af dagen. Vuggestuebørnene puttes i krybberummet eller udenfor i krybbe eller barnevogn. Vi fortæller barnet, når det er tid til få en ren ble på og blive puttet. Sammen med barnet finder vi barnets sovetoj, og barnet får sin sut og/eller bamse. I krybberummet opmuntrer vi barnet til selv at kravle op ad stigen til krybben. Hvis barnet har svært ved at falde til ro, bliver vi hos barnet og holder i hånd eller vugger barnevognen. Vi kan også vælge at sætte afslappende musik på i krybberummet. Det lille barn får lov til at sove, til det vågner af sig selv. Hvis barnet vågner, og vi vurderer, at barnet endnu ikke er udhvilet, hjælper vi barnet med at falde i søvn igen.

I overgangen fra vuggestue til børnehaven, søger vi så vidt muligt i samarbejde med forældrene af fastholde kendte søvnrytmer og putteritualer.

Der er børn i institutionen, som er så store, at de ikke har brug for at sove til middag. Disse børn leger på legepladsen, mens de andre børn sover.

Barnets søvn kan give frustrationer hos forældrene, Det kan være at forældrene finder, at barnet sover for meget eller for lidt. I sådanne tilfælde møder vi forældrene med faglighed og åbenhed i samarbejdet omkring barnets søvnrytme og behov.

Læreplanstemaer, der særligt er i spil:

TOILETBESØG

I vuggestuen bruger de fleste af børnene ble. Når barnets skal skiftes, tager vi os god tid på puslebordet. Vi skaber øjenkontakt, rører ved og benævner barnets kropsdele, synger og generelt søger at skabe en tryk og tillidsfuld relation mellem barn og voksen. Vi søger samtidig at gøre barnet selvhjulpent ved fx at lade barnet kravle op og ned ad puslebordet, selv tage bukser og strømper af eller selv tage bleen af og smide den i skraldespanden.

Hvis der er flere børn på toilettet til bleskift, opfordrer vi det barn, som fx er færdig med at tage bukser og strømper af, til at hjælpe de andre børn.

Efter bleskift vasker barnet hænder og får lov til at lege med vandet, hvis det gerne vil.

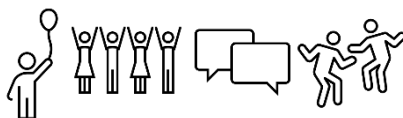
Vi samarbejder med forældre omkring barnets parathed til at blive blefri og til at blive selvhjulpent i forhold til toiletbesøg; dette med henblik på at skabe sammenhæng mellem hjem og institution. Vi møder barnet på dets udviklingstrin og udfordrer og anerkender det i dets nærmeste udviklingszone, hvilket giver barnet lyst og mod til at blive blefri.

Når barnet er blefrit benytter det institutionens børnetoiletter. I de fleste tilfælde kan barnet mærke, når det skal på toilet. Hvis barnet tisser i bukserne, taler vi anerkendende med barnet. Det må aldrig blive tabu for barnet at tisse eller lave i bukserne, idet dette kan påvirke barnet i negativ retning og forsinke, at barnet bliver renligt.

På toilettet tager vi afsæt i det enkelte barns behov for hjælp, hvor vi sørger for at være til rådighed på passende afstand, ligesom vi sikrer, at barnet vasker hænder efter toiletbesøg.

Læreplanstemaer, der særligt er i spil:

AKTIVITETER I HUSET

Aktiviteter i huset kan, som beskrevet i afsnittet "Leg", opdeles i 4 kategorier: Aktiviteter initieret af børn, spontane aktiviteter, aktiviteter initieret af voksne og rutinesituationer. Således redegøres der i afsnittet "Leg" i høj grad for, hvordan vi pædagogiske griber aktiviteterne an.

Vores primære fokus, når vi iværksætter og understøtter aktiviteter, er, at ALLE børn kan være en aktiv og ligeværdig del af det, der foregår. Vi er opmærksomme på, at børn kan have forskellige deltagelsesformer, og at et barn kan have behov for at "kikke aktiviteten an" (legitim perifer deltager), inden barnet føler sig tryk og motiveret til at indgå i aktiviteten som fuld deltager.

Som tidligere nævnt er praksisdifferentiering en forudsætning for, at ALLE børn kan deltage aktivt og ligeværdigt i aktiviteten. Vi tager afsæt i det enkelte barn udviklingstrin, behov og forudsætninger, når vi planlægger og gennemføre aktiviteter, ligesom vi arbejder med genkendelige og forudsigelige aktiviteter med henblik på at skabe tryk og udvikling hos børnene.

Vi søger at tilgodese ALLE børn ved at stille forskellige områder til rådighed, hvor der findes legetøj og materialer til forskellige former for leg – fx rollelege, konstruktionslege og kreative lege – ligesom vi i vores aktivitetsplanlægning favner en bred vifte af temaer, som børnene udviser interesse for. Det betyder også, at vi lytter til børnenes ønsker og behov og så vidt muligt søger at inddrage dem i beslutningstagning.

Vi er særligt opmærksomme på børn med svage legerelationer. Disse børn støtter vi ved at lege med barnet, guide barnet og fremme barnets status i børnefællesskabet for herved at fremme både barnets legekompeter og mulighed for at indgå i andre børns leg.

Læreplanstemaer, der særligt er i spil:

LEGEPLADSEN

I Nordstjernen råder vi over en dejlig legeplads, som benyttes flittigt. På legepladsen gives mulighed for opdagelse, udforskning, sansning og leg med og i naturen. Barnet får trænet sine fin- og grovmotoriske færdigheder og udviklet sine legekompeterer og sociale relationer.

Legepladsen er indrettet i forskellige læringsmiljøer, der hver for sig og tilsammen sikrer en alsidighed i leg med henblik på udvikling, læring og dannelse.

På legepladsen har vi også mulighed for at præsentere barnet for vores køkkenhave, hvor det sammen med andre børn kan gøre sig erfaringer med at så/plante og passe og følge det mens det gror. Herved gør barnet erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng.

Det lille barn har behov for at undersøge med alle sine sanser, herunder munden. Barnet bliver understøttet og anerkendt i at undersøge og udforske de materialer, der er tilgængelige for dem. Barnet bliver samtidig indført i de kulturelle normer, der er i samfundet.

Både børneinitierede lege, spontane lege og lege initieret af voksne er i spil på legepladsen. Vi som voksne agerer anerkendende og støttende i legen samtidig med, at vi opmærksomme på ikke at overtage legen og dens præmisser. Vi følger barnets spor, så spontane lege og fordybelse kan opstå, og vi sætter ord på de ting, barnet gennemgår og oplever.

Også på legepladsen er vi opmærksomme på børn med svage legerelationer, hvor vi søger at støtte og guide barnet.

Legepladsen er et læringsrum, der indbyder til børneinitieret leg, hvor børnene i høj grad er "herre i eget hus". Herved udvikles i høj grad barnets sociale kompetencer, idet det skal lære at samarbejde og gå på kompromis. Det betyder samtidigt, at konflikter kan opstå mellem børnene. I sådanne situationer guider vi børnene med henblik på at udvikle deres evne til problemløsning.

Læreplanstemaer, der særligt er i spil:

AKTIVITETER I LOKALOMRÅDET

I Nordstjernen sætter vi stor pris på udelivet. Vi har vores egen bus, ladcykler samt klapvogne og børnebusser, og vi benytter flittigt disse til at udforske lokalområdet. Vi besøger bl.a. skov og strand. Vi tager på æbleplantage og i teatret. Vi besøger en bondegård og tager på biblioteket. Alt sammen er medvirkende til, at barnets omverdensbevidsthed udvides og styrkes.

Ture ud af huset skaber samhørighed. Barnet får nye oplevelser sammen med andre børn, og det sætter sig selv og dets sanser i spil på nye måder. Barnet får nye indsigter, og ture ud af huset bidrager således til at danne fundament for den nysgerrighed, som børn udvikler.

I og med at vi er en institution med en musikprofil, er vi særligt orienteret mod musiske aktiviteter i lokalområdet.

Der kan være børn, som bliver utrygge ved at skulle prøve noget nyt. Her giver vi os tid til at møde barnet i deres utryghed, og vi skaber forudsigelighed og rammer der gør, at barnet får modet til at være deltagende i aktiviteten.

Læreplanstemaer, der særligt er i spil:

AKTIVITETSOVERGANGE

En institutionsdag er fyldt med mange forskellige aktiviteter og gøremål. For at sikre en tryghed i overgangen mellem de forskellige aktiviteter, forbereder vi barnet på, at der snart skal ske noget nyt. Endvidere sørger vi for at være meget synlige i overgangen og placere os strategisk i rummet. Dette bidrager til en tryggere og roligere overgang i forhold til, at barnet skal omstille sig til nye udfordringer og forventninger.

Skal barnet ud af huset – fx på legepladsen – bliver barnet forberedt på først at skulle i garderoben. Inden de forlader stuen, fortæller vi barnet, hvilket tøj, sko og eventuelt handsker/hue det skal have på. Barnet tager så vidt muligt selv overtøj på, men bliver hjulpet efter behov.

Når vi skal ind fra legepladsen kommer børnene ind i mindre grupper, for at skabe ro, så barnet kan koncentrere sig om selv at skulle få sit overtøj af og få det på plads.

I mange tilfælde, og særligt i forhold til de børn, som finder et aktivitetsskifte svært, benytter vi billeder til at synliggøre, hvad der skal ske. Ved at give barnet et visuelt overblik, skabes ro og overskud for det enkelte barn.

Når det er barnet selv, der vælger at skifte aktivitet/leg, opfordrer vi barnet til at rydde op og sætte på plads, inden det går videre til en ny aktivitet.

Læreplanstemaer, der særligt er i spil:

TID I AFTENSTJERNEN

Aftenstjernen er åben for de vuggestue- og børnehavebørn, hvis forældrene har et dokumenteret arbejdsmæssigt behov for at benytte vores udvidet åbningstid. Kl. 16.45 bliver "aftenbørnene" overdraget til aftenpersonalet. Aftenpersonalet får af dagpersonalet informationer om, hvordan dagen er gået, hvordan børnene har haft og har det, og om der er særlige hensyn, der skal tages. Herefter aftales i fællesskab hvilke aktiviteter, der skal fortsætte på stuen, og hvilke der skal afsluttes.

Børnene bliver medinddraget i Aftenstjernens rutiner og fællesskabet omkring diverse gøremål; fx i forhold til borddækning, hvor vi sætter børnenes forskellige kompetencer og geometriske og matematiske evner i spil. Ved måltidet vægter vi et æstetisk børnemiljø; fx dækkes bordet med servietter, og vi søger en god og hyggelig stemning med fokus på nærvær og fællesskab.

Vi arbejder aktivt med at skabe fællesskaber på tværs af alder, for at de ældre børn kan blive rollemodeller for de yngre børn.

Det er vigtigt, at barnet ikke oplever, at det at være i Aftenstjernen er lig med "ventetid" på mor og/eller far. Således søger vi et pædagogisk læringsrum af samme kvalitet som i dagtimerne, hvor barnet oplever at blive set og hørt, og hvor den voksne giver sig tid til at fordybe sig med barnet.

Læreplanstemaer, der særligt er i spil:

KVALITETSUDVIKLING OG -SIKRING

FORÆLDRESAMARBEJDE

I Nordstjernen vægter vi vores samarbejde med forældrene højt. Et godt og konstruktivt forældresamarbejde er medvirkende til både at kvalificere institutionens pædagogiske praksis og at styrke resultaterne af de pædagogiske indsatser, som sættes i værk.

Forældresamarbejdet finder sted flere steder og på flere måder. Fx ved et hjemmebesøg, inden barnet starter i institutionen. Ved en dialog i garderoben, når barnet afleveres eller afhentes. Ved et forældremøde, hvor der udarbejdes en handleplan for de pædagogiske og forældremæssige indsatser i forhold til fremme af et barns trivsel, udvikling og læring. Eller ved et opslag på Nemintra.

Væres afsæt for et godt og konstruktivt forældresamarbejde hviler på de samme værdier, som er grundlaget for vores pædagogiske praksis: Anerkendelse, inklusion og medbestemmelse. Det betyder, at vi møder forældrene i en imødekommende, åben, ærlig og anerkendende dialog baseret på ligeværdighed og med interesse og respekt for forældrenes perspektiv. Således er vi lyttende i forhold til de problemstillinger, som forældrene måtte dele med os, ligesom vi søger at vejlede og guide forældrene med afsæt i vores faglighed. Gennem en gensidig respekt og forståelse for hinandens viden og handlemuligheder skabes den bedste forudsætning for et godt og konstruktivt samarbejde og der bygges bro mellem barnets to livsverdner; verdenen i institutionen og verdenen i hjemmet.

Der kan være forældre, som er tilbageholdende med at indgå i dialog med os grundet fx sproglige vanskeligheder eller grundet kulturelle forskelle. I disse tilfælde er vi særligt opsøgende; fx til en snak i garderoben, hvor vi fortæller positive historier fra barnets dag i institutionen.

Et godt og konstruktivt forældresamarbejde kræver en indsats fra begge sider. Således er det vigtigt, at forældrene udviser tillid til vores faglighed og til, at vi vil barnets bedste. Dette kræver på den anden side, at forældrene føler sig hørt, og at vi gør os umage med at formidle, hvilke tanker der ligger bag vores pædagogiske handlinger med henblik på at øge forældrenes forståelse og opbakning til institutionens arbejde.

Et tegn på et godt og tillidsfuldt forældresamarbejde er, når forældrene selvstændigt opsøger os med henblik på råd og vejledning.

SAMMENHÆNG I OVERGANGE

Ligesom vi i Nordstjernen arbejder fokuseret med at sikre en god overgang mellem de pædagogiske aktiviteter, som finder sted i institutionen, så har vi også et systematisk fokus på barnets overgang fra én kontekst til en anden. Det være sig fra hjem til dagtilbud, fra et dagtilbud til et andet, fra vuggestue til børnehave og fra dagtilbud til skole. Nedenfor beskrives de fire overgange.

Nedenstående beskrivelser af de forskellige overgange er generelle beskrivelser. Det betyder, at der også her kan være særlige hensyn at tage i forbindelse med en overgang. Er der fx tale om et barn i en udsat position, der skal starte i børnehaven, kan der være behov for mere end tre besøg i børnehaven, ligesom der kan være behov for mere end én opstartssamtale.

OVERGANG FRA HJEM TIL DAGTILBUD

Når et barn starter i Nordstjernen afholdes et opstartsmøde. Her præsenterer vi institutionen. Vi angriber opstarten på systematisk vis, hvor en skriftlig familieprofil udarbejdes. I denne forbindelse er det vigtigt, at forældrene giver os så mange informationer som muligt om barnet. Det være sig informationer om barnets trivsel og udvikling, særlige behov og familieforhold. Denne viden er værdifuld, idet den medvirker til at kvalificere vores pædagogiske arbejde med barnet.

Familieprofilen anvendes som et pædagogisk redskab, hvor pædagogen skriftligt redegør for sine refleksioner og konkrete oplevelser med barnet og familien henholdsvis umiddelbart efter opstartsmødet, og igen efter 3-6 måneder. Med afsæt i redegørelsen tages stilling til, hvorvidt en opfølgningssamtale med familien skal finde sted.

OVERGANG FRA VUGGESTUE TIL BØRNEHAVE

Cirka 2 måneder før barnet skal forlade vuggestuen for at starte i børnehaven (Løven), aftales datoer for de minimum tre besøg, som barnet aflægger i børnehaven. Formålet med besøgene er, at barnet og de voksne i børnehaven lærer hinanden bedre at kende, at barnet får større kendskab til de nye kammerater og de fysiske rammer i børnehaven, og at barnet føler sig tryk ved at skulle starte i børnehaven. Børnehavens børn og voksne er i forvejen kendt af barnet, da vi er en integreret institution. Besøgenes pædagogiske indhold aftales fra gang til gang, således at det bliver de voksnes erfaringer og barnets behov der er rammesættende.

Inden opstart i børnehaven afholdes en "opstartssamtale" med forældrene, hvor både kontaktpædagogen fra vuggestuen og kontaktpædagogen fra børnehaven deltager. På dette møde modtager forældrene relevant information om børnehaven og får vist de fysiske rammer, ligesom forældre kan dele relevant information om barnet fra deres perspektiv. Netop forældres perspektiv er vigtig i denne sammenhæng, idet personalet i børnehaven udelukkende kender barnet henholdsvis gennem eget møde med barnet og gennem informationsoverlevering fra personalet i vuggestuen. Et forældreperspektiv vil bidrage til at mere nuanceret billede af barnet, ligesom kimen lægges for et fremtidigt konstruktivt samarbejde personale og forældre imellem.

OVERGANG FRA DAGTILBUD TIL DAGTILBUD

Hvis et barn fra Nordstjernen skal starte i en anden institution videregiver vi relevante oplysninger om barnet. Det være sig f.eks. oplysninger om barnets trivsel og igangværende pædagogiske indsatser. Endvidere videregiver vi materialer om barnet; f.eks. barnets kompetencehjul. Denne viden vil bidrage til at barnets nye institution kan kvalificere både den generelle pædagogiske praksis omkring barnet og mere målrettede indsatser.

Såfremt der er tale om et barn i en udsat position beder vi om en overflytningsamtale, hvor forældrene her kan vælge at deltage i samtalen.

OVERGANG FRA BØRNEHAVE TIL SFO OG SKOLE

Vores børnehavegruppe repræsenterer børn fra mange forskellige skoledistrikter, hvor Nordstjernens distriktskole er Bramdrup Skole. Vores pædagogiske praksis omkring overgang fra børnehaven til skole er uanfægtet skoledistrikt.

Året før barnets skolestart indledes det generelle skolepædagogiske arbejde. Vi arbejder med børnene i en mindre gruppe, hvor aktiviteterne er koncentreret omkring skoleparathed med henblik på at sikre en god overgang fra dagtilbud til skole, og aktiviteterne tager afsæt i de seks læreplanstemaer.

I oktober/november måned, året før barnet skal starte i skole, indbyder vi forældrene til det kommende skolebarn til en individuel samtale. Samtalen tager afsæt i en på forhånd tilrettelagt dagsorden indeholdende følgende elementer:

- ✓ Generel skoleparathed
- ✓ Selvhjulpenhed
- ✓ Individuelle, sociale kompetencer; herunder bl.a. at kunne
  - tage hensyn til andre
  - sige til og fra
  - etablere venskaber
- ✓ Sproglige kompetencer; herunder bl.a. at kunne
  - interessere sig for at lege med lyde, rim og remser
  - udtrykke sig via sprog, skabe kontakt og gå i dialog.
  - forstå/give en besked,
  - genfortælle og lytte til en historie
  - skrive tal, bogstaver og skrive eget navn
- ✓ Koncentration; herunder at kunne
  - forstå en kollektiv besked og udføre denne
  - arbejde selvstændigt i en længere periode ad gangen uden voksenkontakt

Kolding Kommune har lavet et "Oplysningsskema ved skolestart" som vi udfylder på alle kommende skolebørn. Formålet med oplysningsskemaet er at få så mange relevante oplysninger om de kommende "skolestartere" som muligt. Oplysningerne anvendes af skolen i forbindelse med skolestart, og skal understøtte det enkelte barns skolestart.

Når der er tale om et barn i en udsat position sikrer vi os altid, at der i samarbejde med forældrene gennemføres en overleveringssamtale med skolen. Ved samtalen tages udgangspunkt i oplysningsskemaet, den skoleparathedundersøgelse og det kompetencehjul, vi har lavet med/på barnet, og vi redegør for, hvordan vi i vores pædagogiske praksis har understøttet barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Om nødvendigt deltager relevante samarbejdspartnere – f.eks. PPR – i forberedelsen af mødet, ligesom relevante samarbejdspartnere kan deltage ved selve overleveringssamtalen. Såfremt forældrene ikke selv deltager ved samtalen, orienteres de altid forinden om, hvad der viderebringes.

EVALUERING OG DOKUMENTATION

I Nordstjernen arbejder vi systematisk med udvikling og kvalificering af vores pædagogiske praksis. Ud over at anvende den pædagogiske læreplan som et arbejdsredskab har vi fokus på evaluering og dokumentation.

Metodisk evaluerer vi på forskellige måder alt afhængig af, hvad der skal evalueres, ligesom vi skelner mellem henholdsvis daglig evaluering og aktivitetsevaluering.

Den daglige evaluering foregår både skriftligt og mundtligt. Mundtligt, når vi drøfter dagens pædagogiske aktiviteter og deres udbytte i forhold til børnegruppen. Skriftligt, når vi fx fører logbog/dagbog, som efterfølgende danner grundlag for mundtlig drøftelse.

Aktivitetsevalueringen foregår mere struktureret. Her udarbejdes indledningsvist en handleplan, der beskriver målsætningerne med aktiviteten, hvordan aktiviteten skal finde sted, og hvilke metoder vi anvender til dataindsamling. Vi har i Nordstjernen udviklet særlige aktivitets- og evalueringsskemaer, der bruges på samtlige stuer med henblik på at både at systematisere og kvalificere vores evalueringspraksis og i sidste ende udvikle og kvalificere den pædagogiske praksis, der finder sted i Nordstjernen.

I forhold til dokumentation skelner vi mellem følgende målgrupper for dokumentationen: 1) Institutionspersonalet, 2) Børn og forældre, 3) Kolding Kommune, 4) Omverdenen. Nedenstående illustration viser eksempler på dokumentationsformål og -former fordelt på målgruppe:

